

การศึกษาความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจากการระบาดของโควิด 19
ของคลินิกทันตกรรมในอำเภอเมืองลำปาง

A STUDY OF NEED FOR THE GOVERNMENT ASSISTANCE AND POLICY FROM THE COVID-19 PANDEMIC OF DENTAL CLINICS IN MUEANG LAMPANG DISTRICT

อรกัญญา ดวงเบ็ญ* และอรพิน สันติธีรากุล**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ศึกษาเรื่อง ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจากการระบาดของโควิด 19 ของคลินิกทันตกรรมในอำเภอเมืองลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงมาตรการความช่วยเหลือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้ประกอบการต้องการให้เข้ามาช่วยเหลือในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบข้อมูลปฐมภูมิและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการของคลินิกทันตกรรมในอำเภอเมืองลำปางจำนวน 10 รายที่สามารถดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดในช่วงการแพร่ระบาดและมีลักษณะเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากการศึกษพบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือในเรื่อง ขยายระยะเวลาการปรับลดและยกเว้นการชำระภาษี การจัดทำโครงการช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ระบบการสื่อสารความรู้ของโรคโควิด 19 ในการบริการคลินิกทันตกรรม และพัฒนาระบบสาธารณูปโภค

ABSTRACT

This article was a study of need for the government assistance and policy the COVID-19 pandemic of Dental Clinics in Mueang Lampang District. The purpose of this study was to study of the assistance and policy from the government and relevant agencies that entrepreneurs need to help during the COVID-19 pandemic. The method of collecting data in the form of primary data and in-depth interviews with 10 Dental Clinics entrepreneurs in Mueang Lampang District who had survived the COVID-19 pandemic and were small and medium-size businesses. The study found that the most entrepreneurs need helps and supports from the government and relevant agencies this includes Extend the period, reduce and exemption taxes, To create projects to help small and medium-sized businesses, the provision of service guidelines for dental clinics during the COVID-19 outbreak, which includes an approach for future conducts and develop public utility systems..

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ SMEs จากการที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการจ้างงานต้องหยุดชะงักเพื่อชะลอโรคระบาด โดยผู้ประกอบการและพนักงานที่ได้รับผลกระทบมีรายได้ลดลงและไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ นอกจากนี้การระบาดของโควิด 19 ยังสร้างความผันผวนให้กับตลาดการเงินทั่วโลก รวมถึงส่งผลให้สภาพ

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คล่องในตลาดการเงินไทยอยู่ในภาวะตึงตัวซึ่งมีผลกระทบต่อกลไกการระดมทุนในตลาดการเงินไทยของภาคธุรกิจ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) จากข้อมูลทางสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติและหน่วยงานพันธมิตร ได้สำรวจจากผลกระทบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ซึ่งการดำเนินการกิจการสถานประกอบการมีผลกระทบรายได้ลดลงร้อยละ 88.9 ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 37 ซึ่งแหล่งข้อมูลในการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด 19 ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลเป็นแหล่งโทรทัศน์ โดยสถานประกอบการต้องการช่วยเหลือจากรัฐบาล ร้อยละ 65.4 เช่น เงินทุนในการทำธุรกิจ ให้ออกใบกำกับภาษีผ่อนชำระหนี้สิน ขยายเวลาการลดส่วนลดสาธารณูปโภค มาตรการลดภาษียกเว้นภาษี เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563)

จากการระบาดของโควิด 19 มีผลกระทบอย่างยิ่งกับการให้บริการคลินิกทันตกรรม เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการระบาดในครั้งนี้ เนื่องจากการรักษาทางทันตกรรมนั้น เป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงในการได้รับเชื้อที่เกิดจากงานทันตกรรมที่มีความฟุ้งกระจาย (Aerosol) ได้แก่ งานที่มีการใช้เครื่องกรอฟัน เครื่องเป่าลม และเครื่องดูดหินน้ำลาย เป็นต้น (สุธาสินี หลีวิจิตร, 2563) ซึ่งในจังหวัดลำปางพบจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างมากและผู้ติดเชื้อได้กระจายตัวออกไปในหลายพื้นที่อย่างรวดเร็ว และเนื่องจากลักษณะของการให้บริการทันตกรรมนั้นมีความเสี่ยงต่อการติดต่อจากคนสู่คน โดยพบการติดต่อเกิดขึ้นได้ทั้งตัวทันตบุคลากรและผู้มารับบริการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้มงวดเรื่องมาตรการป้องกันการติดเชื้อ ซึ่งจากประกาศของกรมควบคุมโรค กำหนดหัตถการที่สามารถทำได้คือ หัตถการทันตกรรมเฉพาะกรณีฉุกเฉิน (Emergency Case) เท่านั้น เนื่องจากสถานการณ์มีการระบาดเป็นวงกว้าง ซึ่งพื้นที่จังหวัดลำปางเป็นเขตพื้นที่ควบคุมสูงสุด ส่งผลกระทบต่อการเปิดบริการของธุรกิจคลินิกทันตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษามาตรการความช่วยเหลือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการต้องการในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 เพื่อนำไปพัฒนาและช่วยเหลือคลินิกทันตกรรมสามารถเพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจในช่วงการแพร่ระบาดได้

แนวคิดและทฤษฎี

1) ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจขนาดย่อม หรือบางครั้งเป็นได้ทั้งการประกอบธุรกิจขนาดหรือกิจการขนาดย่อมถึงขนาดกลาง ปัจจัยสำคัญที่ธุรกิจใหม่เกิดจากการก่อตั้งโดยผู้ประกอบการคนเดียว หรือทีมผู้ประกอบการหลายคน (Bamford & Bruton, 2011, น. 10-11 อ้างถึงใน สุธีรา อະทะวงษา, 2560)

2) นโยบายของภาครัฐได้ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้ให้เห็นถึงการกำหนดนโยบายของหน่วยงานภาครัฐในแต่ละหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้มีศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่หรือผู้ประกอบการเดิมให้ สามารถดำเนินธุรกิจได้เติบโตและมั่นคง เมื่อโลกธุรกิจยุคใหม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น และต้องปรับตัวเพื่อให้ก้าวทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคเศรษฐกิจโลกดิจิทัล (สุชาติ อำนาจวิภาวี, 2563)

3) มาตรการความช่วยเหลือในการระบาดของโควิด 19 จากการศึกษาธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศในสหราชอาณาจักรแนะนำมาตรการและนโยบายของรัฐ เพื่อจะพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคต (Ashed et al., 2021) พบว่ารัฐบาลควรสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก และนโยบายนั้นจะต้องครอบคลุมในการดำเนินงานธุรกิจ ปัจจุบัน มีความต้องการและมีความซับซ้อนเกิดขึ้น นโยบายของรัฐต้องใช้ เหมาะสมแต่ละธุรกิจ นโยบายของรัฐมีมาตรการช่วยเหลือที่แตกต่างกันในลักษณะของธุรกิจรัฐบาลจะต้องเร่งการช่วยเหลือให้ตอบสนองต่อความต้องการของธุรกิจ ทั้งนี้ต้องให้การสนับสนุนของธุรกิจ เพื่อที่จะทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ อีกทั้งรัฐบาลควร

สนับสนุนเกี่ยวกับระบบดิจิทัลสำหรับธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมดเพื่อเป็นพัฒนาในด้านบริการ และการจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดการให้ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถเข้าไปอยู่ในระบบการเงินและเข้าถึง กองทุนที่ใช้สำหรับการแก้ปัญหาในเบื้องต้น เพื่อให้ธุรกิจสามารถเข้าถึงระบบการเงินสำหรับระยะยาวได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการคลินิกทันตกรรม หรือเจ้าของคลินิกทันตกรรมเป็นอาชีพทันตแพทย์ในอำเภอเมืองลำปางจำนวน 10 รายที่สามารถดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดในช่วง การระบาดของโควิด 19 และมี ลักษณะเป็นธุรกิจที่มีขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ ความน่าจำเป็นคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีจุดประสงค์หรือเฉพาะเจาะจงเป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ เฉพาะเจาะจงตามหลักการและเหตุผลโดยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด (สมชาย วรภิรมย์เกษมสกุล, 2554) และเป็นคำถามรูปแบบปลายเปิดเกี่ยวกับเรื่องมาตรการความช่วยเหลือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วงการแพร่ ระบาดของโควิด 19

ผลการศึกษา

ผู้ประกอบการมีความต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือในเรื่อง มีมาตรการรองรับอย่าง ทัวถึงเกี่ยวกับต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้น ที่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ดำเนินการธุรกิจที่มีต้นทุนของใช้ที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น จากการทำมาตรการการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของ ภาครัฐที่ทำให้คลินิกต้องปิดทำการชั่วคราว และผู้รับบริการมีการเข้มงวดในการใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น ทำให้รายได้ลดลง ส่งผลให้เงินทุนหมุนเวียนภายในธุรกิจลดลง และธุรกิจยังคงอยู่ในช่วงปรับตัว ภาครัฐจึงต้องมีการขยายระยะเวลา ปรับลดและยกเว้นการชำระภาษี เพื่อให้ผู้ประกอบการประคองธุรกิจให้อยู่รอด นอกจากนั้นผู้ประกอบการต้องการให้ เทศบาลในเขตรับผิดชอบควรเข้ามาแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เพราะผู้ประกอบการคลินิก ทันตกรรมบางรายได้รับผลกระทบจากการใช้น้ำประปา ทำให้น้ำไหลไม่ไหลต่อเนื่องและไม่เพียงพอต่อการใช้ เนื่องจากคลินิก ทันตกรรมใช้ปริมาณน้ำจำนวนมากในการล้างวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือการแพทย์ทุกครั้งหลังจากการรักษาทันตกรรม และควรเข้ามาตรวจสอบคุณภาพน้ำประปา และระบบผลิตจ่ายน้ำประปาที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย นอกจากนั้นควรมีการ ช่วยเหลือค่าสาธารณูปโภคที่มีการปรับเพิ่มขึ้น เช่น ค่าไฟฟ้า หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบและควบคุมการใช้ไฟฟ้า อีกทั้งการจัดทำโครงการช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น โครงการอบรมความรู้ด้านบริหารธุรกิจ เพื่อพัฒนา ผู้ประกอบการคลินิกทันตกรรมเสริมความรู้แนวคิดการบริหารธุรกิจใหม่ ๆ นำไปประยุกต์ใช้สร้างความอยู่รอดภาวะวิกฤตโควิด 19 และสนับสนุนเกี่ยวกับระบบการสื่อสารความรู้ของโรคโควิด 19 เนื่องจากการรักษาทางทันตกรรมนั้นเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูง ในการได้รับเชื้อที่เกิดจากงานทันตกรรมที่มีความฟุ้งกระจาย ประชาชนและผู้รับบริการที่คลินิกทันตกรรมมีความกังวล ด้านการติดเชื้อโควิด 19 ส่งผลให้จำนวนผู้เข้ารับบริการลดลง ซึ่งควรใช้เทคโนโลยีผ่านทางออนไลน์เพิ่มขึ้นในทุกช่องทางทั้งใน เรื่องการให้บริการทางทันตกรรมตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด 19 การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคให้กับ

ผู้มารับบริการในคลินิกทันตกรรม และรัฐบาลควรมีการสนับสนุนระบบดิจิทัลสำหรับธุรกิจในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

การอภิปรายผลการศึกษา

การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการคลินิกทันตกรรมทั้ง 10 ราย เรื่องมาตรการความช่วยเหลือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจทันตกรรมมีความต้องการความช่วยเหลือของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีการขยายระยะเวลาการปรับลดและยกเว้นการชำระภาษี เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการทางการเงิน อีกทั้งจัดทำโครงการช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการสนับสนุนเกี่ยวกับระบบดิจิทัลสำหรับธุรกิจ เพื่อพัฒนาในด้านบริการ ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เช่น คลินิกทันตกรรมต้องมีมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด 19 เพื่อความปลอดภัยและสร้างความมั่นใจให้ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการที่มีความสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสหราชอาณาจักรจากการระบาดของโควิด 19 (Ashed et al., 2021)

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการช่วยเหลือสำหรับผู้ประกอบการในธุรกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบการแพร่ระบาดโควิด 19 สามารถให้ผู้ประกอบการติดต่อและยื่นเอกสาร เพื่อขอรับการประเมินความช่วยเหลือจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอน แนวทาง ระยะเวลา สามารถที่จะมีสิทธิเข้าถึงได้อย่างง่าย และช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมอย่างต่อเนื่อง ในระยะธุรกิจที่อยู่ในช่วงฟื้นตัว ดังนั้นรัฐควรมีขยายการปรับลดและยกเว้นการชำระภาษีระยะยาว เพื่อให้คลินิกทันตกรรมมีสภาพคล่องที่ดี สามารถประคับประคองดำเนินการธุรกิจ เพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น จากการที่ผู้ให้บริการส่วนใหญ่ยังไม่รับทราบและเข้าใจในเรื่องการป้องกันการติดต่อ ของการแพร่ระบาดโควิด 19 จากการเข้ารับบริการทางทันตกรรม ทำให้เข้ารับบริการที่คลินิกทันตกรรมที่ลดลงจากเดิม รัฐบาลควรมีการสนับสนุนระบบดิจิทัลสำหรับธุรกิจ ในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้กับประชาชน และให้มีการจัดทำโครงการช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในด้านดิจิทัล อย่างเต็มรูปแบบและต่อเนื่อง เช่น สร้างแอปพลิเคชันเรื่องการใช้บริการคลินิกทันตกรรม และเทศบาลในเขตของคลินิกทันตกรรมควรรับผิดชอบ แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ในเรื่องระบบประปาให้ได้มาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการในห้วงบริการทางทันตกรรม ได้ตามมาตรฐานของคลินิกทันตกรรม

บรรณานุกรม

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). สถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและประชาชนในวงกว้าง. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/th/our-roles/special-measures/covid-19.html>
- สมชาย วรวิจิตรเกษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *การสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ด้านสถานประกอบการ*. สืบค้นจาก http://ittdashboard.nso.go.th/img/covid/result_COVID-Establishment.pdf

- สุชาติ อำนาจวิภาวี, ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง, เพ็ญศรี ฉิรินัง และจิระพันธ์ สกฤณา. (2563). *นโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความยั่งยืน*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สุธรา อะทะวงษา. (2560). *การจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Small and Medium Enterprises Management*. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- สุธาสิณี หลีวิจิตร. (2564). *การพัฒนาคลินิกทันตกรรมวิถีใหม่ แบบ New normal (รายงานการวิจัย)*. พัทลุง: โรงพยาบาลควนขนุน.
- Ashed, N., Ludwig, J., Benson, S., & Avill, R. R. (2021). *Understanding the effects of COVID-19 on SME in the UK: Examples of promising practices*. London: 1989 Generation Initiative.